

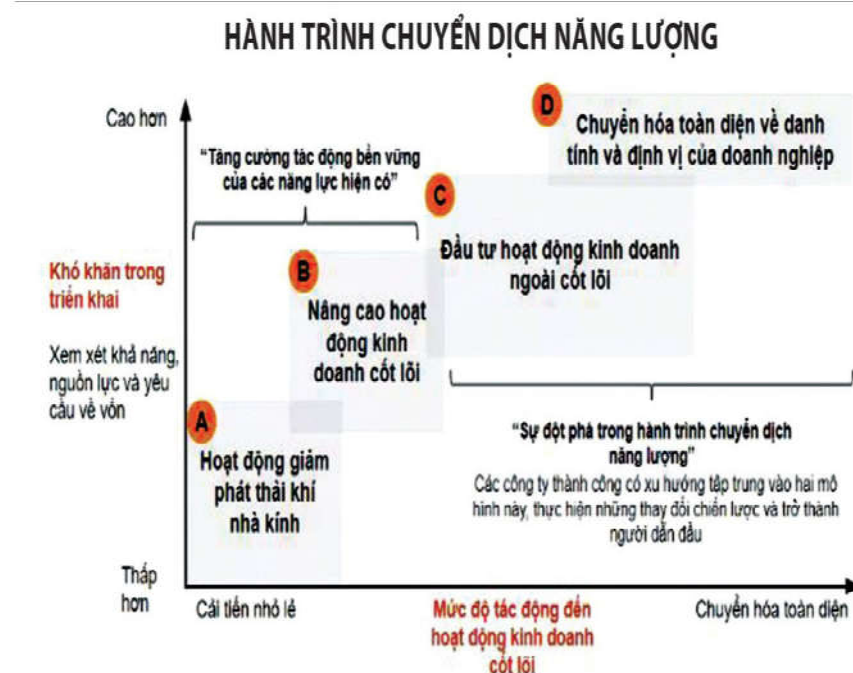
TIẾT KIỂM NĂNG LƯỢNG VÀ CHUYỂN DỊCH NĂNG LƯỢNG NGÀNH CÔNG NGHIỆP: GIẢI PHÁP CHO PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG

Ngành công nghiệp Việt Nam, đóng góp vai trò quan trọng vào sự phát triển kinh tế - xã hội, đồng thời cũng là ngành tiêu thụ năng lượng lớn nhất, hơn 50% tổng năng lượng quốc gia. Sử dụng năng lượng hiệu quả và thực hiện chuyển dịch năng lượng trở thành nhiệm vụ cấp bách, mang tầm chiến lược, góp phần bảo đảm an ninh năng lượng, phát triển kinh tế xanh và bảo vệ môi trường.

Theo dự báo, trong 5 năm tới, nhu cầu điện năng trong nước sẽ tiếp tục tăng trưởng với tốc độ khoảng 8,5% mỗi năm. Tuy nhiên, Bộ Công Thương và Tập đoàn Điện lực Việt Nam đã đánh giá rằng việc đảm bảo cung cấp điện giai đoạn 2020 - 2025 gặp nhiều khó khăn, đặc biệt trong hoàn cảnh ngày càng nhiều các hiện tượng thời tiết cực đoan.

Thực tế tiềm năng tiết kiệm điện trong sản xuất và tiêu dùng còn rất lớn. Khảo sát từ Chương trình Quốc gia về sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả giai đoạn 2019 - 2030 cho thấy các ngành công nghiệp Việt Nam đang chiếm hơn 50% tổng tiêu thụ năng lượng toàn quốc, với tiềm năng tiết kiệm năng lượng đạt 30-35%.

Ông Võ Quang Lâm - Phó Tổng giám đốc Tập đoàn Điện lực Việt Nam đã chia sẻ Tập đoàn Điện lực Việt Nam đã tập trung tuyên

truyền các chủ trương và chính sách của Đảng và Nhà nước, các biện pháp sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả, thúc đẩy doanh nghiệp thực hiện chuyển dịch năng lượng thông qua các dự án tiêu biểu: thay thế đèn sợi đốt, đèn huỳnh quang và compact bằng đèn LED tiết kiệm điện; lắp đặt bình đun nước nóng bằng năng lượng mặt trời thay thế cho bình đun nước nóng bằng điện; chương trình điều

chỉnh phụ tải điện tự nguyện phi thương mại (DR)...

Trong thời gian qua, nhiều doanh nghiệp tích cực tiết kiệm điện, chuyển dịch và tối ưu năng lượng sạch trong sản xuất. Bài học điển hình từ Công ty Tân Đệ (Thái Bình) cho thấy công ty đã tiết kiệm 300.000 kWh điện mỗi năm nhờ sử dụng hệ thống mái lợp lấy sáng, tường kính, cửa lấy gió trời, bóng đèn LED, và máy móc tiết kiệm điện. Nổi bật hưởng

ứng chiến lược phát triển xanh và hướng tới Net Zero của TH true MILK, Nhà máy Nước tinh khiết, Thảo dược và Hoa quả Núi Tiên đã tiên phong chuyển đổi nhiên liệu đốt lò hơi từ dầu FO sang nhiên liệu sinh khối, giảm 85% khí phát thải và thu hồi nước ngưng tụ, tiết kiệm nhiên liệu.

Hơn nữa, các Bộ Ngành đã và đang tập trung hỗ trợ kỹ thuật và tài chính nhằm thúc đẩy các dự án đầu tư công nghệ sản xuất tiết kiệm năng lượng, thông qua phối hợp với Ngân hàng Thế giới tổ chức tọa đàm “Thúc đẩy các hoạt động cho vay đầu tư tiết kiệm năng lượng trong các ngành công nghiệp Việt Nam”. Đồng thời, Luật Sử dụng Năng lượng Tiết kiệm và Hiệu quả cũng được xem xét và sửa đổi để tăng cường hiệu lực thực thi.

Để thực hiện tiết kiệm năng lượng hiệu quả, vai trò của chính quyền địa phương là không thể thiếu. Tại TP.HCM, trong 3 tháng đầu năm 2024, tiêu thụ điện đã tăng 10,79%, mức tăng cao nhất

trong hơn 10 năm qua. Tiêu thụ điện của nhóm sản xuất tăng 5%, còn nhóm sinh hoạt tăng 15%.

Đại diện cho doanh nghiệp, Ông Trần Hoài Nam - Phó Chủ tịch Hiệp hội Cơ khí Điện TP.HCM, Tổng giám đốc Công ty Kỹ thuật Công nghệ Ánh Dương Sài Gòn, cho rằng không phải doanh nghiệp nào cũng hiểu rõ các chính sách này.

Hiện nay, vấn đề “nóng” đang được quan tâm là phát triển điện mặt trời mái nhà vì gặp khó khăn do thiếu cơ chế khuyến khích sau khi Quyết định 13/2020/QĐ-TTg hết hiệu lực. Dự thảo Nghị định mới đang được hoàn thiện, tập trung vào “tự sản, tự tiêu” nhưng vẫn phải bàn khoăn về việc bán điện dư thừa, nhiều doanh nghiệp mong muốn cơ chế cho phép bán điện dư thừa cho các đơn vị lân cận hoặc vào lưới điện với giá hợp lý. Điều này sẽ thúc đẩy đầu tư và tạo ra thị trường điện phân tán, góp phần giảm áp lực lên lưới điện quốc gia.

Theo các doanh nghiệp, thực

hiện được điều này không chỉ cần nỗ lực từ phía doanh nghiệp khi đầu tư tài chính để chuyển dịch năng lượng, mà cần có công cụ chính sách, cơ chế khuyến khích hỗ trợ tạo đà cho chủ doanh nghiệp mạnh dạn chuyển đổi sang mô hình xanh hóa trong sản xuất. Điều này sẽ giúp doanh nghiệp nâng cao năng lực cạnh tranh, các ngành hàng sản xuất trong nước đạt mục tiêu giảm phát thải nhà kính, trung hòa carbon trong thời gian sớm nhất.

Giải pháp tiếp cận từng bước trên hành trình chuyển dịch năng lượng

(1) Xác định cơ sở và đánh giá: Đánh giá dấu chân các-bon, tiêu thụ năng lượng, chi phí và phạm vi phát thải trên toàn công ty và chuỗi giá trị.

(2) Xác định giá trị cơ hội: Xác định các cơ hội tiềm năng cần được nghiên cứu, thiết kế mô hình giá trị và ước tính giá trị.

(3) Lập thứ tự ưu tiên và lập kế hoạch: Đánh giá năng lực, mục tiêu, xây dựng chiến lược kinh doanh, lộ trình chuyển dịch, hoàn thiện quy trình mua năng lượng và vận hành dự án chuyển đổi.

(4) Hỗ trợ quan hệ đối tác: Tạo điều kiện phát triển quan hệ đối tác cần thiết, bao gồm các quan hệ tài chính và chuỗi cung ứng.

Ông Nguyễn Anh Tuấn - Chuyên gia năng lượng, Chủ tịch Hội đồng Khoa học Tap chí năng lượng Việt Nam - Nếu đến năm 2030, Việt Nam tiết kiệm khoảng 9% năng lượng thì sẽ giảm bớt được 10 triệu tấn dầu quy đổi, tương đương với 1,5 năng lượng lọc dầu của nhà máy Dung Quất hoặc giảm 40% lượng xăng dầu tiêu thụ... Đối với điện năng, nếu tiết kiệm khoảng 9% thì sẽ tiết kiệm được 45 tỉ kWh.